

Fundació Barcelona Olímpica

MEMÒRIA D'ACTIVITATS 2017

MUSEU OLÍMPIC
I DE L'ESPORT
JOAN ANTONI SAMARANCH

ACTIVITATS

VIII BCN SPORTS FILM FESTIVAL

Aquesta vuitena edició es va celebrar del 8 al 12 de maig.

Aquest any el Festival s'emmarcava dins el programa d'actes del 25è aniversari dels Jocs Olímpics de Barcelona 1992. Per aquest motiu a l'acte inaugural es va retre homenatge a Pasqual Maragall i Mira, alcalde de Barcelona i president del COOB'92; a Miriam Blasco, com a primera dona espanyola en aconseguir una medalla d'or en uns jocs olímpics; a Jesús Ángel García Bragado, com a esportista que més cops ha participat en uns jocs olímpics; i a Guillermo Cabezas, *in memoriam*, com a president del Comitè Internacional Coordinador dels Esportistes amb Discapacitats Físiques i Sensorials en els Jocs Paralímpics de Barcelona'92.

Durant el Festival es va fer una sessió paralímpica, en el marc de la qual es va homenatjar a Joan Palau i Francàs, un dels pioners de l'esport paralímpic espanyol, i que fou president de la Federació Espanyola d'Esports per a Persones amb Discapacitat Física i del Comitè Paralímpic Espanyol.

Els espais de projecció van ser, principalment, els auditoris del Museu Olímpic; però també, es van projectar algunes sessions a la Sala Àmbit Cultural de El Corte Inglés; en els Cinemes Castellet de Sant Boi de Llobregat; en els Centres Cívics de Fort Pienc i de Sant Martí i Centre Cultural Casa Elizalde; a les Biblioteques Ponent de Sabadell i Districte 5 de Terrassa; en els Cinemes Girona i, com ja fa alguns anys, en els centres penitenciaris que la Direcció de Serveis Penitenciaris de la Generalitat de Catalunya ens autoritza.

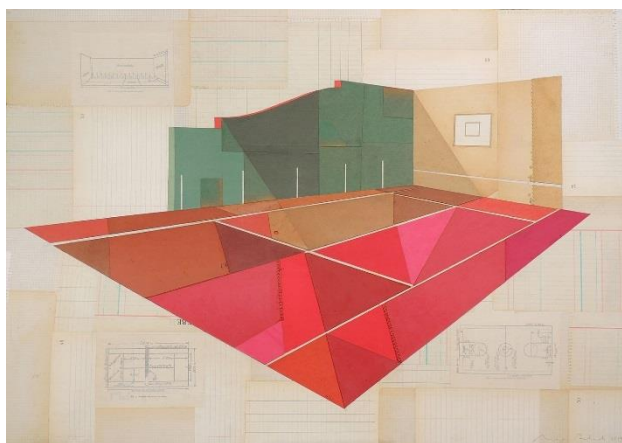
En total es van projectar 87 produccions; i els diferents espais del Museu destinats a la celebració del Festival es van decorar i adequar per oferir al públic assistent i als convidats un ambient agradable i confortable.

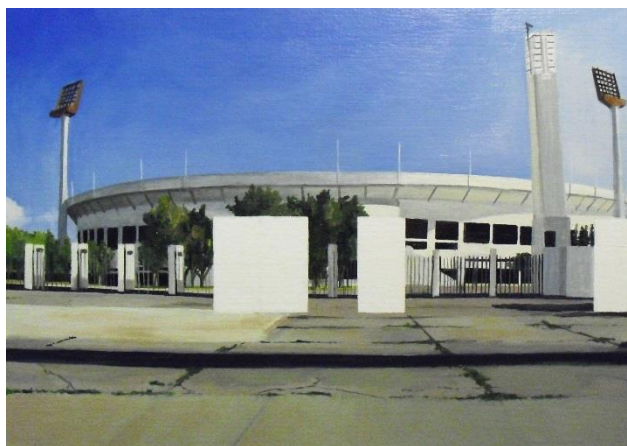
PREMI ART SOBRE PAPER

Aquest any el premi, que s'organitza amb la col·laboració de l'Associació Catalana d'Aquarel·listes i l'Escola Massana, va incrementar el nombre d'obres rebudes. Si al 2016 en van ser una seixantena les presentades, en aquesta edició en van arribar 76.

Les obres guanyadores van ser

1r premi – Terrenys de joc: a tres bandes
Març Rabal

2n premi – Estadio
Isadora Willson

3r premi – After Olympia
Leticia Gaspar

EXPOSICIONS

1. Sala Temporal del Museu

Durant l'any 2017 es van celebrar les següents exposicions

- *Javier del Arco, mestre del motor* del 20/12/2016 al 16/04/2017
- *Jocs Olímpics Barcelona'92* del 18/04/2017 al 17/09/2017
- *Art sobre paper* del 8/10/2017 al 25/02/2018

NOTA: L'Exposició prevista d'Humor Gràfic (UFEC) no es va dur a terme per causes alienes a la Fundació.

2. Paret Exposicions Temporals (planta -2)

Es va realitzar una exposició fotogràfica dels Jocs de Barcelona'92.

3. Altres Sales Externes

Com ja fa uns anys, es va renovar l'acord amb el Servei de Biblioteques de la Diputació de Barcelona, amb l'objectiu d'itinerar algunes de les exposicions produïdes per la Fundació. En aquest 2017 les exposicions *Artur Osona* i *Les cares de l'èxit* es van poder exhibir en diverses biblioteques i centres cívics de la província de Barcelona.

GESTIÓ del MUSEU

Aquest any les visites al Museu han estat marcades per l'efemèride del 25 aniversari dels Jocs Olímpics de Barcelona. Conjuntament amb el departament Tècnic, s'han realitzat sessions audiovisuals amb vídeos resum de la inauguració dels Jocs el 25 de juliol i de la cloenda el 9 d'agost.

En el següent quadre es reflecteixen les dades mensuals per tipologies dels visitants 2017:

	Grups escolars				Nombre persones en grups escolars		Individuals		Invitacions		TOTALS	
	2016	grups escolars 2016	2017	grups escolars 2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Gener	21	18	14	6	669	232	1.073	1.013	251	375	1.993	1.708
Febrer	67	65	35	30	3.260	1.265	100	1.469	1.149	422	4.509	3.214
Març	117	114	102	83	4.992	3.739	1.885	1.564	452	258	7.329	5.914
Abril	108	106	109	93	4.502	4.371	2.586	3.183	442	1.391	7.530	9.074
Maig	107	93	131	90	3.517	3.913	1.801	1.887	4.740	3.005	10.058	8.960
Juny	103	102	72	40	3.588	1.631	1.762	1.758	679	2.306	6.029	5.781
Juliol	68	51	98	57	1.915	1.658	3.086	4.797	1.663	2.037	6.664	8.746
Agost	19	0	14	4	6.205	179	4.166	3.917	1.822	501	6.205	4.682
Setembre	19	18	20	14	527	398	1.947	2.402	1.023	260	3.881	3.115
Octubre	42	42	39	34	1.666	1.532	2.560	1.921	782	271	5.008	3.642
Novembre	29	29	45	39	828	1.361	1.556	1.009	896	161	2.880	2.678
Desembre	8	8	22	19	409	583	1.207	959	843	175	2.459	1.757
	708	646	701	509	32.078	20.862	23.729	25.879	14.742	11.162	64.545	59.271

El departament d'activitats ha realitzat varies accions dirigides al públic del Museu:

1. La posta en marxa d'un itinerari familiar per conèixer la muntanya de Montjuïc i acabar amb una visita guiada al Museu.
2. La creació d'una nova visita per l'Anella Olímpica dirigida al públic escolar.
3. L'actualització dels guions per a les visites guiades a les escoles.
4. La continuïtat de treballar amb altres entitats activitats per a nous públics amb problemes d'accessibilitat; com per exemple, amb la ONCE s'han fet dues visites guiades per a persones amb deficiències visuals, o amb la Fundació Santa Eulàlia i la Fundació Pasqual Maragall visites guiades amb persones afectades per problemes de pèrdua de memòria.

També s'han creat noves accions per arribar a d'altres col·lectius:

1. Accions puntuals per a celebrar dates significatives, com ara el Dia Internacional de les persones amb discapacitat, amb una exhibició de tennis de taula en la que van participar residents de Tres Pins i

ASPACE; i es va comptar amb la col·laboració de la Fundació Sant Pere Claver i la Federació Catalana de Tennis de Taula.

2. La participació en la comissió de treball “Museus i Discapacitat” coordinada pel Museu Marítim de Barcelona.

3. El NADAL SOLIDARI, amb la recollida de materials esportius procedents de clubs i federacions esportives per oferir a associacions i col·lectius de persones amb risc d'exclusió.

Com cada any, el departament ha participat en les següents projectes:

1. En la Comunitat de Pràctica “Educació i Museus” coordinada per l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural de la Generalitat de Catalunya.

2. L'assistència a la trobada anual de museus olímpics organitzada pel Museu Olímpic de Lausanne.

3. Les trobades del Consell de Coordinació Pedagògica de l'Ajuntament de Barcelona i la participació en el seu grup de treball “Territori”.

4. En el grup de treball de la Xarxa de Museus Olímpics (OMN) sobre educació en els museus olímpics.

5. En la coordinació de la xarxa de museus de la Muntanya de Montjuïc per posar en comú projectes i propostes de millora.

6. En la correcció i traducció de textos del blog *Barcelonasportiva* i del departament de Comunicació.

El Museu es va adherir a diverses celebracions, com van ser:

1. Santa Eulàlia, 12 de febrer, oferint portes obertes al visitant i amb l'activitat de trobar objectes ubicats en espais que no els corresponen.

2. Dia Internacional dels Museus, 18 de maig, oferint al públic entrada gratuïta.

3. Nit dels Museus, 21 de maig, oferint portes obertes fins a la 1 de la matinada.

4. VII Caminada Olímpica, el mes de juny, amb un recorregut per Montjuïc.

5. Dia Olímpic, 23 de juny, amb un acte organitzat conjuntament amb el Club Natació Barcelona, el Centre d'Estudis i el departament de Col·lecció.

6. La Mercè, 24 de setembre, amb portes obertes al visitant.

7. 25 anys dels Jocs Olímpics, amb la projecció d'un resum dels Jocs en el hall d'entrada i amb l'exposició de Playmobil de juliol a octubre.

DEPARTAMENT DE COL·LECCIÓ

Des d'aquest departament s'han gestionat diferents accions segons la seva tipologia:

ACTIVITATS

1. Participació en la reunió anual amb els museus olímpics *Collection Working Group*, que organitza el COI, aquest 2017 a Estònia, a la ciutat Tartu, del 31 de maig al 2 de juny.

2. Organització de l'esdeveniment esportiu i solidari “Pedala per la Vida” en benefici de la Fundació Josep Carreras, amb sessions de *cicling indoor* commemoratives dels 25 anys dels Jocs a l'exterior del museu.

3. Elaboració de vitrines temàtiques temporals per a la celebració de la Nit dels Museus, el Dia Olímpic, la Mercè i Santa Eulàlia.
4. Assistència a la IV Jornada de Fotografia de Museus, Arxius i Biblioteques organitzada en el Museu Marítim de Barcelona.
5. Presentació al Patronat i a altres personalitats dels nous audiovisuals de la rampa i de l'espai -2 del museu.

Una de les principals tasques d'aquest departament és gestionar la col·lecció de peces i objectes del museu. En aquest 2017 cal destacar:

1. Donacions per part d'entitats esportives, com van ser:

- uniformes oficials dels Jocs de Barcelona 1992, d'Atlanta 1996, de Sydney 2000, d'Atenes 2004 i de Rio 2016 per part de la Sra. Montserrat Ubia, àrbitre de gimnàstica.
- uniforme oficial de porter de la selecció espanyola d'hoquei sobre gel, per part de la Federació Espanyola d'Esports de Gel.
- bat utilitzat en el Campionat Mundial de Beisbol de 1955 a Milwaukee, per part del Sr. Antoni Benages a qui li havia obsequiat el jugador de beisbol Joaquín Gallardo.
- diferents materials olímpics de ciclisme, per part del Sr. Rubén Peris, president de la Volta Catalunya.

2. Cessions rebudes:

- granotes dels pilots Pep Vila, Dani Pedrosa, Laia Sanz i Carlos Sainz.
- samarreta oficial del F.C. Barcelona de futbol, de la temporada 2017-2018.

3. Cessions externes:

En motius dels 25 anys dels Jocs Olímpics de Barcelona 1992, diverses institucions i entitats ens van sol·licitar objectes per a commemorar aquesta efemèride, com van ser:

- Consolat dels EUA
- Ajuntament de Cornellà de Llobregat
- Club Natació Sant Andreu (banderes)
- Asociación Legado Expo Sevilla
- Ajuntament de Sant Feliu de Codines
- Banyoles Televisió
- Consell Comarcal de l'Alt Urgell
- Penya Gastronòmica Barça
- Ajuntament de Viladecans
- Ajuntament de Bellví

I, per descomptat, l'Institut Barcelona Esports per als actes commemoratius que va organitzar.

Però també es va col·laborar amb altres entitats, com van ser la Federació Catalana de Ciclisme amb la cessió de la bicicleta utilitzada per José Manuel Moreno en els JJOO Barcelona'92; amb la Fundació Municipal Abelló amb la cessió de quadres de Joan Abelló; amb Televisión Española amb la cessió de la motocicleta d'Angel Nieto i amb el Museu de l'Hospitalet amb la cessió del quadre de Josep Guinovart.

4. Compres

- pin oficial de l'Olimpíada Popular de 1936
- medalles oficials dels Jocs de Rio 2016

5. Renovacions

Es va gestionar les renovacions de convenis de cessions temporals de diferents esportistes referenciats en el discurs expositiu del museu, com ara Laura Orgué, Marc Màrquez, Queralt Castellet, Toni Elías, Mireia Miró i Jordi Font.

Aquest departament també va realitzar certes actualitzacions en els continguts museològics i museogràfics en alguns espais:

1. Textos explicatius d'alguns esports com el voleibol, el tennis, el taekwondo, el bàdminton, el judo o el tennis taula, i actualització d'imatges corresponents. Es va aprofitar per incloure esports que no estaven presents en la rampa expositiva, com el sumo.
2. Indicació dels noms de les mascotes olímpiques de l'espai "Metròpolis Olímpiques" que facilita la interpretació dels continguts al visitant.
3. Renovació de l'espai del Motor, a la planta -2, amb la incorporació de nous objectes i la modificació del seu discurs museogràfic.
4. Rehabilitació de la vitrina dels cascs esportius i de l'espai de les bicicletes.
5. Creació d'exposicions fotogràfiques en les parets de la planta -2; una dedicada als Jocs Olímpics de Barcelona i l'altra a la Biennial Internacional de Fotografia de l'Esport (FOTOSPORT).
6. Renovació museològica i museogràfica de l'espai de quadres de Joan Abelló.
7. Creació d'una nova vitrina a l'espai PIONERS DE L'ESPORT.
8. Creació d'escenografies temporals de diferents temàtiques com la Ràdio Olímpica.

Aquest departament continua treballant amb el projecte de catalogació de la col·lecció del Museu. Aquest any es van dedicar molts esforços en traslladar gran part dels objectes al nou dipòsit i es va haver de modificar tots els registres dels objectes.

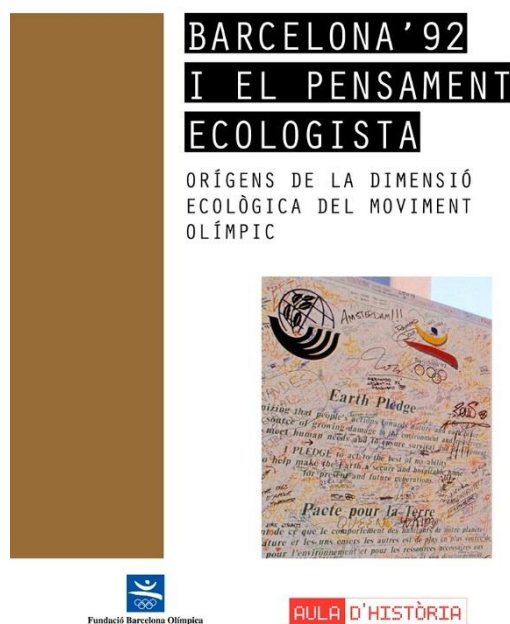
Durant tres mesos es va rebre el suport d'una persona becada de l'Escola Superior de Disseny EASD Josep Serra i Abella, qui va fotografiar i catalogar més de 1.500 objectes i 3.000 pòsters oficials esportius.

GESTIÓ del CENTRE

Durant el primer trimestre de l'any es va realitzar l'adequació del nou espai del CEO a la Font del Gat per a la correcta conservació del fons documental i bibliogràfic, amb la instal·lació d'una gàbia de vidre on s'hi van ubicar uns armaris ignífugs i un aparell adequat per al control de la temperatura i la humitat. Un cop condicionat l'espai es va procedir al trasllat dels fons que es trobaven en uns locals llogats a la Zona Franca, i posteriorment a llur ordenació per a les futures consultes.

Tot i així, es van realitzar diverses accions com van ser:

1. Es va finalitzar el treball de recerca *Història de l'Olimpisme a Espanya*, que compta amb la col·laboració dels CEO de les universitats autònomes de Barcelona i Madrid; i les universitats de Múrcia i Navarra. Tan sols manca incorporar informació de les últimes competicions olímpiques i la presentació de la plataforma digital per presentar els documents.
2. Es va editar el llibret núm. 8 de la col·lecció Aula d'Història.

3. Es va col·laborar amb el projecte “365 dies – tal dia com avui” amb el suport històric i la confecció de textos.

4. Dins del projecte Aula d'Història es van celebrar dues sessions commemoratives als Jocs Olímpics de Barcelona 1992:

- *Grans aportacions de Barcelona'92: innovació, valors i compromís* amb la participació de Manel Vila, Andreu Clapés, José Cuervo i Josep Roca.

AULA D'HISTÒRIA

Grans aportacions de Barcelona'92: innovació, valors i compromís

08/06/2017 - 19.00 h

Museu Olímpic i de l'Esport Joan Antoni Samaranch

Aforament limitat - inscripció gratuïta | Aforo limitado - inscripción gratuita | Limited seating - free registration
ceosamaranch@fbolimpica.es

- *Barcelona'92: un abans i un després per al moviment paralímpic* amb la participació de Alberto Jofre, Manolo Fonseca, Sílvia Vives i Joan Coll.

AULA D'HISTÒRIA
1a sessió del curs 2017/18

Barcelona'92: un abans i un després per al moviment paralímpic

21/09/2017 - 19.00 h

Museu Olímpic i de l'Esport Joan Antoni Samaranch

Aforament limitat - inscripció gratuïta | Aforo limitado - inscripción gratuita | Limited seating - free registration
ceosamaranch@fbolimpica.es

Durant aquest 2017 el CEO ha mantingut les relacions amb altres entitats i ha col·laborat en diversos projectes, com van ser:

1. Es va organitzar l'acte *It's A Man's Man's Man's World: Towards an Intersectional Analysis of International Sporting Institutions* en col·laboració amb el grup internacional Réseau d'Etudes des Relations Internationales Sportives que es troba a l'Institut des Sciences du Sport de l'Université de Lausanne.

2. Es va col·laborar en diverses sessions organitzades per altres entitats, com ara
 - Periodisme i Motor, amb JAS Info Service
 - De l'Olimp a Baetulo: l'esperit olímpic grec i el seu llegat a Roma, amb el Museu de Badalona
 - 25è aniversari dels Jocs de Barcelona, amb el Centre Cívic El Coll.
3. Es va continuar el projecte de recerca sobre la dimensió mediambiental de Barcelona'92.
4. Es van publicar articles en el blog *Barcelonasportiva* i en el blog El Marcador de Joan Manel Surroca.
5. Es va celebrar una viquimarató al museu on diferents persones convocades per Viquipèdia Catalunya van treballar continguts relacionats amb els Jocs de Barcelona.
6. Es van realitzar xerrades i lliçons magistrals sobre diferents perspectives de la realitat de l'esport a alumnes universitaris d'aquí i internacionals.
7. Es va mantenir la projecció internacional del CEO assistint a conferències i actes internacionals organitzats pel CIO. Especialment, es va participar en el *workshop* sobre llegats olímpics amb reunions a Barcelona i Lausanne.

Però, sense dubte, en aquest 2017 l'acte organitzat pel CEO amb més rellevància va ser el XII Fòrum Olímpic, edició que es va dedicar íntegrament al 25è aniversari dels Jocs Olímpics de Barcelona'92.

Hi van participar el Sr. Pere Miró, director adjunt del CIO, qui va presentar l'Agenda 2020; el Sr. Lluís Millet, director d'Infraestructures del COOB'92; el Sr. Enric Truñó, regidor d'esports de l'Ajuntament de Barcelona en aquells moments; el Sr. Miquel Segarra, membre executiu del Comitè Paralímpic Internacional; així com representants de les subseus olímpiques de Castelldefels, Banyoles i Viladecans, i representants de les ciutats olímpiques de Rio, Lillehammer, Atenes i Londres.

GESTIÓ GENERAL

DEPARTAMENT TÈCNIC

Durant l'exercici 2017 aquest departament va dur a terme diverses accions.

Tecnologia

1. Es va gestionar l'adquisició de nou equipament informàtic i audiovisual per substituir l'existent que havia quedat bastant inoperatiu.

Producció i disseny

1. Es van dissenyar les exposicions temporals *Javier del Arco, mestre del motor* i *Jocs Olímpics Barcelona'92*; així com la producció de materials de difusió d'aquestes exposicions.
2. Es va dissenyar l'edició dels 2 llibrets de la col·lecció Aula d'Història: *Barcelona'92 i el pensament ecologista* i *L'Estadi de Montjuïc (1929-1992)*.
3. Es van redissenyar nous espais expositius, com la col·lecció d'obres pictòriques Abelló; l'espai del Motor; l'espai Fotosport i l'espai Esport en Imatges de la planta -2 del museu.
4. Es van realitzar diversos suports de les activitats que es van dur a terme, com van ser la Caminada Olímpica, la Nit dels Museus i l'Sports-Clicks.

Sala d'exposicions temporals - fins a l'1 d'octubre de 2017

Museu Olímpic i de l'Esport Joan Antoni Samaranch

NOTA: no es va dur a terme el disseny i posterior edició del llibret *Les joies del Museu*.

Gestió

1. Es va adquirir material fotogràfic i audiovisual per als nous interactius; així com també per als nous audiovisuals.
2. Es va produir la renovació de diversos vinils d'espais expositius del museu.
3. Es va finalitzar el projecte dels nous audiovisuals del museu i es va dissenyar el dossier de premsa de l'acte de presentació d'aquest projecte.

NOTA: encara no s'ha pogut finalitzar la digitalització dels fons dels Jocs de Barcelona'92.

Productes 25 anys Barcelona'92

1. Es va realitzar la recerca i restauració d'imatges dels jocs per al projecte *365 dies – 365 imatges*.
2. Es va crear el perfil d'Instagram de l'Arxiu fotogràfic de la Fundació i es van gestionar els seus continguts diaris.
3. Es va dissenyar i produir diversos productes per a la botiga del museu, com la col·lecció d'imants, de xapes i el joc de memòria.
4. Es va editar dos vídeos resum de les cerimònies dels Jocs de Barcelona per a projectar els dies que es commemoraven els 25 anys de cadascuna.

DEPARTAMENT DE COMUNICACIÓ

Durant el 2017 aquest departament ha potenciat les xarxes socials incloent, a les ja existents Facebook i Twitter, l'Instagram de la Fundació Barcelona Olímpica, al servei de les diferents accions i espais que gestiona la FBO.

El desenvolupament de la nova pàgina web no ha estat possible quedant el projecte ajornat per a l'exercici 2018, i s'haurà de procedir a la licitació segons la nova llei de contractació.

Des d'aquest departament es van gestionar diverses actuacions:

Difusió

1. La tramesa periòdica del butlletí de notícies en les que es recullen totes les activitats i accions realitzades per la Fundació.
2. La inserció publicitària en diversos mitjans de comunicació.
3. La difusió dels actes i activitats que es van organitzar en motiu de la celebració dels 25 anys dels Jocs.
4. La promoció de les activitats que la Fundació va organitzar com el Fòrum Olímpic, la Caminada Olímpica, Aula d'Història i Premi Art Sobre Paper.

Campanyes

1. Es va desenvolupar i implementar la nova campanya publicitària, titulada *Barcelona'92* i amb la col·laboració dels esportistes Jennifer Pareja i Jesús Angel García Bragado.

2. Es va gestionar els diversos materials de difusió de la campanya, amb suports *off-line* com el canal MOU-TV en el metro i autobusos de la ciutat; premsa escrita; banderoles; opis; panels d'estacions de metro; etc.. i amb suports *on-line* com les xarxes socials; webs especialitzades; agendes culturals; etc...
3. També es va gestionar i fer seguiment de la campanya del Festival de Cinema amb una àmplia sèrie de suports.

DEPARTAMENT DE MANTENIMENT

Com cada any el propòsit de la Fundació és mantenir en les millors condicions, i sempre sota les normatives vigents, les instal·lacions que gestiona amb els objectius d'un bon funcionament, una bona rendibilitat en el seu ús, una estabilitat mediambiental i, en la mesura del que sigui possible, una optimització de costos.

Per aquest motiu, aquest departament va realitzar una sèrie d'actuacions en diverses vessants:

Adequació espais

1. En els dos espais nous, el dipòsit i la nova seu del CEO, es van fer tasques de condicionament per al seu bon funcionament i rendibilitat.
2. Es va reestructurar el contingut dels magatzems de la planta -2 per rendibilitzar l'espai.
3. Conjuntament amb el departament de Col·lecció i el Tècnic es van coordinar els treballs de modificació d'alguns espais expositius.

NOTA: no es va dur a terme la reubicació de la recepció del Museu.

Millores

1. Es va modificar la climatització de les oficines amb la instal·lació d'un sistema de comportes motoritzades per a la sectorització del flux de l'aire i amb termòstats independents en cada despatx.
2. Es va substituir la il·luminació de la Sala Temporal per focus *led*, per tal de reduir el consum elèctric i, en conseqüència, disminuir costos.
3. Es van instal·lar noves càmeres de vigilància per solucionar els punts cecs existents.

NOTA: no es va dur a terme la modificació de la megafonia del museu amb la sectorització per espais.

Manteniments

1. A banda dels manteniments ordinaris de les instal·lacions, aquest departament coordina les empreses externes subcontractades per al manteniment preventiu, correctiu i normatiu; i per als serveis de neteja i de seguretat tant del Museu com del CEO.
2. Des d'aquest departament es gestiona l'aplicació de mesures adients per a la reducció de costos en els consums, mitjançant el seguiment de dades recollides en el nou sistema de telecontrol, gràcies a la figura del gestor energètic.
3. També gestiona anualment la renovació dels *Acords Voluntaris* del departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya, amb els que la Fundació es compromet a fer seguiment de les seves emissions de GEH i establir anualment mesures per a la seva reducció.